

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 2566-06-21 בן גביר נ' Facebook Inc ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט אברהם רובין

איילת בן גביר

התובעת/המבקשת

נגד

1. Facebook Inc
2. WhatsApp LLC

הנתבעות/המשיבות

החלטה

1. לפניי בקשה של התובעת למתן צו זמני, בגדרה חלוקים הצדדים, בין היתר, בשאלה האם הבקשה הומצאה כדין לנתבעת 2 (להלן – "וואטסאפ"), באמצעות הנתבעת 1 (להלן – "פייסבוק").

2. המבקשת הגישה תביעה נגד המשיבות, במסגרתה היא טוענת כי המשיבות חסמו ללא כל התראה את חשבונה ביישומון וואטסאפ. במסגרת התביעה מבקשת המבקשת, בין היתר, כי בית המשפט יורה למשיבות להסיר את החסימה, להסביר מדוע הוטלה החסימה, לקיים שימוע למבקשת בטרם יחסמו שוב את חשבונה, ולפצות את המבקשת בסכום של 500,000 ₪. המבקשת טוענת כי הלכה למעשה בשנים האחרונות הפך יישומון וואטסאפ לשירות חיוני, ועל כן כפופות המשיבות, שמפעילות לפי הטענה את היישומון, "למשטר זכויות האדם ולכללי המשפט הציבורי" (סעיף 35 לכתב התביעה). כן טוענת המבקשת, כי המשיבות הן מונופולין, ומשום כך חלה עליהן חובת תום לב מוגברת. המבקשת טוענת כי היא פעילה פוליטית, וכי "לא ניתן להתנער מהרושם שנוצר לפיו המקור לחסימת חשבון התובעת נעוץ בעצם דעותיה הימניות ו/או דעות בן זוגה ח"כ בן גביר; ובעצם כך החסימה התבצעה על פי אפליה אסורה על רקע השקפותיה ו/או השתייכותה הפוליטית ומהווה תיוג פסול" (סעיף 8 לכתב התביעה). המבקשת גם טוענת, כי חסימת חשבונה מהווה פגיעה בחופש הביטוי שלה כפעילה פוליטית. כאמור לעיל, התביעה הוגשה לא רק נגד חברת וואטסאפ אשר אין חולק כי היא מפעילה את יישומון וואטסאפ, אלא גם נגד פייסבוק. לעניין אחריותה של פייסבוק טוענת המבקשת, כי היא הבעלים של וואטסאפ, וכי היא זו שבפועל מנהלת אותה, שולטת בה ומתווה את מדיניותה, כך ש"כל הפרדה בין הנתבעות הינה מלאכותית בלבד" (סעיף 5 לכתב התביעה).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 2566-06-21 בן גביר נ' Facebook Inc ואח'

תיק חיצוני:

3. בד בבד עם הגשת התביעה הגישה המבקשת בקשה לסעד זמני שיורה למשיבות להימנע מחסימת חשבונה עד להכרעה בהליך העיקרי. בבקשתה חוזרת המבקשת על טענתה לפיה יישומון וואטסאפ הוא בבחינת שירות חיוני, ולפיכך יש לראות במשיבות גופים דו מהותיים אשר חלים עליהם כללי המשפט הציבורי. לעניין מאזן הנוחות טוענת המבקשת, כי חסימת חשבונה פוגעת ביכולתה להתפרנס, פוגעת בחופש הביטוי שלה ופוגעת ביכולתה לתקשר עם בני משפחתה, עם תלמידיה ועם גורמים אחרים, וכי למשיבות לעומת זאת, לא יגרם נזק של ממש אם יינתן צו זמני כמבוקש.
4. ביום 3.6.21 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה בכפוף להמצאת ערבות צד ג' והתחייבות עצמית יינתן סעד ארעי מוגבל בלבד, לפיו ייאסר על המשיבות למחוק מידע של המבקשת אשר נמצא ברשותן. כן נקבע באותה החלטה, כי המבקשת תמציא למשיבות את בקשתה למתן צו ביניים, וכי אלו יגיבו לבקשה.
5. ביום 10.6.21 הגישה המבקשת "הודעה לבית המשפט הנכבד על המצאת כתבי טענות". בהודעה זו טענה המבקשת כי היא המציאה את כתבי בי הדין למשיבות באמצעות "כתובת דוא"ל ייעודית להמצאת כתבי טענות, והן בהמצאה אישית לחברת פייסבוק ישראל" (ויודגש, "פייסבוק ישראל" היא לא "פייסבוק אינק" - הנתבעת 1 בהליך שלפניי). המבקשת הבהירה כי תיבת הדוא"ל האמורה היא כתובת שפרסמה פייסבוק במסגרת פשרה בהליך של עתירה מינהלית אשר הוגשה נגדה בדרישה שהיא תירשם כחברה זרה המקיימת פעילות בישראל (עת"מ 16-02-25934).
- באשר להמצאה לוואטסאפ ציינה המבקשת, כי ככל שפייסבוק תכפור בכך שההמצאה אליה מהווה גם המצאה לוואטסאפ אזי יש לדחות טענה זו, כיוון שההמצאה לפייסבוק או לפייסבוק ישראל כמוהו כהמצאה לנציג של וואטסאפ, והמצאה כזו מהווה המצאה כדין בהתאם לתקנה 163(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט – 2018. לביסוס טענה זו הפנתה המבקשת בהודעתה לתנאי השימוש של וואטסאפ לפיהם וואטסאפ "היא אחת מחברות פייסבוק" וכי קיים שיתוף של מידע בין החברות (סעיפים 16-19 להודעה). כן הפנתה המבקשת לכך שכאשר מגייסת פייסבוק עובדים לחברות הבת שלה היא איננה עושה אבחנה בין החברות השונות, ולכך שכתובתה של פייסבוק בארה"ב זהה לכתובתה של וואטסאפ.
6. ביום 13.6.21 הגישה פייסבוק את תגובתה לבקשה למתן סעד זמני. וואטסאפ לעומת זאת לא הגישה כל תגובה. בתגובתה טוענת פייסבוק כי בכל הנוגע אליה דין הבקשה להידחות ממספר טעמים. ראשית, פייסבוק טוענת כי הסמכות העניינית לדון בתביעה העיקרית נתונה לבית משפט השלום. שנית, פייסבוק טוענת כי היא איננה הישות המשפטית המספקת את השירותים במסגרת יישומון

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 2566-06-21 בן גביר נ' Facebook Inc ואח'

תיק חיצוני:

וואטסאפ, אלא חברת וואטסאפ, שהיא ישות נפרדת מפייסבוק, היא המספקת אותם. כיוון שכך מוסיפה וטוענת פייסבוק, כי אין באפשרותה למלא אחר הצווים המבוקשים, ככל שיינתנו כאלו. פייסבוק טוענת כי המבקשת מנסה לגרור אותה להליך כדי לחסוך לעצמה את הצורך להמציא כדן את התביעה והבקשה לחברת וואטסאפ. שלישית, פייסבוק טוענת לחוסר תום לב מצד המבקשת. ורביעית, פייסבוק טוענת כי הבקשה הוגשה בשיהוי. בנוסף טוענת פייסבוק בתשובתה לבקשה למתן צו זמני, כי הבקשה הומצאה לתיבת דואר אלקטרוני של פייסבוק המיועדת עבור הליכים בישראל, וכי המצאה זו איננה מהווה המצאה כדן לוואטסאפ.

7. המבקשת הגישה תגובה לתשובת פייסבוק. בתגובתה טוענת המבקשת כי יש לדחות את טענת פייסבוק לפיה היא איננה אחראית להפעלת יישומון וואטסאפ. לטענת המבקשת פייסבוק היא חברת האם של וואטסאפ, ובאופן מעשי היא שולטת בה שלטון ללא מצרים. המבקשת מוסיפה וטוענת, כי היישומונים פייסבוק ו-וואטסאפ מסונכרנים ביניהם, כי פייסבוק פרסמה בדו"חותיה שאחד היישומונים המפותחים על ידה הוא יישומון וואטסאפ, וכי ביישומון וואטסאפ עצמו כתוב "From Facebook". כמו כן טוענת המבקשת, כי יש לדחות את טענת פייסבוק לפיה המצאה אליה אינה בבחינת המצאה לוואטסאפ, כיוון שלשון תקנה 163(א) לתקנות סדר הדין האזרחי תשע"ט – 2018, בדבר המצאה למורשה, רחבה יותר בהשוואה ללשון תקנה 482 (א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984.

8. ביום 5.7.21 התקיים דיון במעמד שני הצדדים. במהלך הדיון הבהיר ב"כ המבקשת כי אם בית המשפט יקבע כי לא בוצעה המצאה כדן לוואטסאפ אזי: "אני ארד מהטענה כלפי פייסבוק" (עמ' 4 ש' 16-17). בסיומו של הדיון ניתנה לפייסבוק הזדמנות להגיש תגובה משלימה לעניין תחולת תקנה 163(א) – המצאה למורשה – על ענייננו. בתגובה המשלימה שהוגשה טענה פייסבוק כי היא איננה יכולה להיחשב כנציגה של וואטסאפ להמצאת כתבי בי דין בישראל מן הטעם הפשוט שפייסבוק היא חברה זרה שאין לה נציגות בישראל. כמו כן טענה פייסבוק כי המבקשת לא הוכיחה את התנאים להתקיימותה של המצאה לפי תקנה 163(א) – קיום קשר אינטנסיבי בין הנציג לבין בעל הדין באותו עיסוק הנוגע לתביעה. המבקשת הגישה תגובה לתגובה המשלימה, בגדרה היא העלתה טענה חדשה, לפיה המצאת כתבי הטענות לפייסבוק ישראל כמוה כהמצאה לוואטסאפ. בתגובה לטענה זו השיבה פייסבוק כי יש לדחות את הטענה כיוון שפייסבוק ישראל לא צורפה כצד להליך.

9. להשלמת התמונה נציין כי עובר למתן החלטתי זו הגישה פייסבוק הודעה לבית המשפט, בגדרה היא טענה כי הלכה למעשה נכון לעת הזו יש למבקשת חשבון פעיל ביישומון וואטסאפ, כך שהבקשה למתן סעד זמני איננה אקטואלית עוד. בתגובה לכך השיבה המבקשת כי החשבון

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 2566-06-21 בן גביר נ' Facebook Inc ואח'

תיק חיצוני:

שנחסם עדיין חסום, וכתוצאה מכך נמנעת מהמבקשת גישה לכל המידע שנשמר במסגרת החשבון האמור. המבקשת מאשרת כי לשם הקטנת הנזק היא אכן רכשה קו טלפון חדש שבאמצעותו היא פתחה חשבון חדש בוואטסאפ, אלא שרק אנשים בודדים מכירים את המספר החדש שלה, ומכל מקום היא איננה יכולה לגשת לחומר שנשמר במסגרת החשבון הקודם שנחסם.

דיון והכרעה

10. בענייננו מעורבים שלושה תאגידיים – פייסבוק אינק (המכונה בהחלטתי זו - פייסבוק), וואטסאפ ופייסבוק ישראל. אין מחלוקת על כך שמדובר בשלושה גופים בעלי אישיות משפטית נפרדת זה מזה, ושפייסבוק ו-וואטסאפ הן חברות זרות שמקום מושבן מחוץ לישראל. כתבי הטענות הומצאו כדין לפייסבוק, אשר הגיבה לטענות נגדה לגופן, ואף התייצבה לדיון בבית המשפט. במצב דברים זה הנני נדרש להכריע בטענות התובעת לפיהן לנוכח הקשר הקרוב בין פייסבוק לוואטסאפ יש לראות את ההמצאה לפייסבוק כהמצאה לוואטסאפ, ולחלופין שההמצאה שבוצעה לפייסבוק כמוה כהמצאה למורשה בישראל של וואטסאפ. בהקשר זה נזכיר שוב את הצהרת ב"כ התובעת לפיה ככל שייקבע כי לא בוצעה המצאה לוואטסאפ אזי התובעת תחזור בה מבקשתה למתן צו זמני נגד פייסבוק.

11. לטענה כי יש לראות בפייסבוק ובוואטסאפ גוף אחד לצורך המצאת כתבי בי דין, לא הונחה תשתית משכנעת. כאמור, נקודת המוצא היא שמדובר בשני תאגידיים שלכל אחד מהם אישיות משפטית נפרדת משלו. במצב דברים זה הנטל להוכיח כי ראוי לצרכי המצאה לראות את שני הגופים כגוף אחד, מוטל על המבקשת, ומדובר בנטל לא קל. לצורך הרמת הנטל לא די בכך שהמבקשת הצביעה על קשרים כאלו ואחרים בין פייסבוק לוואטסאפ, ואפילו קשרים הדוקים, שכן קשרים הדוקים בין שני גופים מסחריים אינם הופכים אותם, מניה וביה, לגוף אחד (השוו, למשל – ת"צ (מחוזי ת"א) 23139-05-16 **לנואל נ' סמסונג** (27.3.19)). אלא, היה על המבקשת להראות כי שני הגופים מתנהלים הלכה למעשה כגוף אחד, ונטל זה לא הורם. כך, למשל, המבקשת לא הראתה כי אין הפרדה כספית, ניהולית או תפעולית בין שני הגופים.

12. האם יש לראות בהמצאת כתבי הטענות לתיבת הדואר האלקטרונית של פייסבוק ולמשרדי פייסבוק ישראל כהמצאה לוואטסאפ בהתאם לתקנה 163 (ג) לתקנות סדר הדין האזרחי? לטעמי התשובה לכך שלילית, כפי שיוסבר להלן.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 2566-06-21 בן גביר נ' Facebook Inc ואח'

תיק חיצוני:

תקנה 163 (ג) קובעת כך:

"התגורר הנמען מחוץ לתחומי המדינה, ויש לו בתחומי המדינה נציג מטעמו המייצג אותו באופן קבוע בקשר לענייניו בישראל, ניתן להמציא לנציג אם התביעה נוגעת לאותו עניין...".

בפסיקה נקבע לגבי תקנה 482 (א) לתקנות סדר הדין האזרחי בנוסחן מתשמ"ד, קודמתה של תקנה 163 (ג), כי:

"ההכרעה בשאלה זו (המצאה לנציג – א.ר.), נעשית בהתאם להלכות שהתגבשו ביחס לפרשנותה של תקנה 482(א) לתקנות הישנות ביחס לשני המבחנים הקבועים בה: מבחן "אינטנסיביות הקשר" ומבחן "אותו העסק" (למבחן אינטנסיביות הקשר, ראו: רע"א 11556/05 קמור רכב בע"מ נ' חימו, פסקה 6 (27.2.2006); ע"א 8957/09 אוזן נ' קיובי, פסקה 4 (8.3.2011) (להלן: עניין אוזן); רע"א 77/16 צ'מפיון מוטורס בע"מ נ' נאסר, פסקה 3 (24.1.2016), רע"א 1607-16 Amazon.com.inc נ' פרימייר ים המלח מעבדות קוסמטיקה בע"מ, פסקה 17 (10.4.2016). למבחן אותו העסק, ראו: רע"א 2737/08 ארבל נ' TUI AG, פסקאות 13-14 (29.1.2009); עניין אוזן, בפסקה 4 (8.3.2011)).
רע"א 3690/20 בוקינג נ' שלוש (26.10.21), וראו גם – רע"א 1220/21 שובל נ' ESRT 501 SEVENTH AVENUE (4.3.21)).

ודוקו, בחינת השאלה האם דרגת האינטנסיביות בקשר שבין "מורשה" לבין נתבע מצויה ברמה כזו שיש להניח כי יביא לידיעת הנתבע את דבר הגשת התביעה צריכה להיעשות "מנקודת מבט נורמטיבית ועל פי נסיבות העניין" (רע"א 2354/19 ספריט נ' רשות ממשלתית רוסית (12.5.19)). הערה זו חשובה לענייננו, כיוון שהמבקשת סברה בטעות כי אם היא תראה שבפועל מסמך שהומצא לפייסבוק הועבר לוואטסאפ הרי שבכך היא תרים את הנטל המוטל עליה לפי תקנה 163(ג) (ראו בהקשר זה טענת המבקשת לפיה פנייתו של בן זוגה של המבקשת – ח"כ בן גביר – שהועברה לדוברת פייסבוק הועברה לוואטסאפ).
לא נטען לפני באופן ממשי כי הלכות אלה שנפסקו לגבי תקנה 482(א) לתקנות תשמ"ד אינן מתאימות ליישום גם בעניינה של תקנה 163 (ג) לתקנות תשמ"ט שלשונה מעט שונה, ועל כן ניישם בענייננו את אותן הלכות (לגישה דומה ראו – ת"צ (מחוזי מרכז) 11659-02-21 ארז מירב נ' AB SKF (30.8.21); ת"צ (מחוזי מרכז) 17802-09-20 קינן נ' NGK (8.8.21)).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 2566-06-21 בן גביר נ' Facebook Inc ואח'

תיק חיצוני:

13. יישומם של הכללים האמורים לעיל מביא למסקנה כי אין לראות בפייסבוק "נציג" בישראל מטעם וואטסאפ.

ראשית, עמדנו לעיל על כך שפייסבוק היא חברה זרה שמקום מושבה איננו בישראל. לפיכך גם אם ניתן היה לראות בה "נציג" של וואטסאפ הרי שמדובר בנציג שאיננו נמצא "בתחומי המדינה" כנדרש בתקנה 163(ג). בהקשר זה נדגיש, כי ההמצאה לתיבת הדוא"ל של פייסבוק איננה יכולה להוות המצאה לוואטסאפ כיוון שמדובר בתיבת דואר שנפתחה על פי הסכמת פייסבוק בהליך אחר, לצורך המצאת כתבי בי דין לפייסבוק אירלנד בלבד.

ושנית, לא הונחה תשתית מספקת לקיומו של קשר אינטנסיבי בין פייסבוק לוואטסאפ המקיים **כעניין נורמטיבי** הנחה שפייסבוק תביא לידיעת וואטסאפ את דבר המצאת כתבי בי הדין. אכן, המבקשת הראתה שקשר בין פייסבוק לבין וואטסאפ, במובן זה שמדובר בשתי חברות השייכות לאותו אשכול חברות, אלא שבכך אין די, שכן המבקשת לא הראתה כי פייסבוק פועלת בשם או עבור וואטסאפ בישראל, באופן המצדיק לראות בה "נציג" של וואטסאפ. למעשה המבקשת לא הניחה כל תשתית לכך שפייסבוק מבצעת פעולות כלשהן בישראל הקשורות ביישומון וואטסאפ. משכך הדבר לא עלה בידי המבקשת להרים את הנטל, הן לעניין מבחן "אינטנסיביות הקשר" והן לעניין מבחן "אותו העסק".

14. העולה מן המקובץ הוא, שלא עלה בידי המבקשת להמציא את בקשתה לוואטסאפ. במצב דברים זה, ולאחר שלא שוכנעתי כי פייסבוק ו-וואטסאפ חד הם, הרי שאין מקום ליתן צו זמני כמבוקש ולפיכך הבקשה נדחית. לנוכח החלטתי זו פוקע גם הצו הארעי שניתן. ואולם, יודגש כי אין בדחיית הבקשה משום קביעה לפיה תפעל וואטסאפ כראוי אם תמחק את המידע שנשמר אצלה במסגרת חשבונה של המבקשת עד חסימתו. דומה כי תיטיב וואטסאפ לעשות אם תשמור את המידע עד תום ההליכים בתיק העיקרי.

15. המבקשת תישא בהוצאות פייסבוק בגין הבקשה בסכום של 5,000 ₪.

1
2
3
4
5

ניתנה היום, ד' כסלו תשפ"ב, 08 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אברהם רובין, שופט

